

Direcția de Sănătate Publică
Județul NEAMȚ
Departament Sănătate Publică
Operator de date cu caracter personal notificat sub numărul 17271

Bdul. Traian, nr. 1-3
Piatra-Neamț, 610136
Telefon: +0233 215 933
Fax: +0233 215 933
email: sant@sant.ro

Nr. 4325 din 13.05.2014

PROGRAMUL DE DEZINSECȚIE ȘI DERATIZARE GENERALĂ A MUNICIPIULUI PIATRA NEAMȚ - 2014 -

A. OBIECTIVUL PRINCIPAL.

Obiectivul principal al programului de dezinfecție – deratizare este reducerea și menținerea densității populațiilor de țânțari și alte insecte de interes medical, precum și a rozătoarelor sinantropice sub nivelul stării de disconfort și diminuarea riscului de transmitere a unor agenți infecțioși prin acești vectori.

B. EVALUAREA EPIDEMIOLOGICĂ A VECTORILOR BIOLOGICI.

Unele insecte precum și rozătoarele sinantropice sunt agenți vectori, adică transportă pe suprafața corpului și în corp germeni patogeni (bacterii, virusuri, ouă de paraziți, spori, mucegaiuri), putând favoriza apariția unor boli periculoase pentru om și animale.

Țânțarii sunt vectori biologici în propagarea mai multor boli pe suprafețe întinse ale globului. Pe lângă disconfortul pe care îl produc ca insecte hematofage, țânțarii pot găzdui și transmite organisme patogene care determină îmbolnăviri la om și animale. Bolile cele mai răspândite sunt malaria și arbovirozele (epidemiile de meningoencefalită etc.). Alături de funcția vectorială, țânțarii determină leziuni cutanate (înțepături), introducerea de substanțe iritante (salivă) care conțin principii farmacologice active ce pot da reacții locale uneori severe la copii și persoane sensibile.

Specia de țânțari dominantă în orașul nostru este **țânțarul de apartament** *Culex molestus Forskal*, care cuprinde populații termofile, ce rezistă și se înmulțesc în timpul iernii, folosind condițiile de microclimat create în interiorul locuințelor de tip urban. Pentru *Culex molestus* focarele larvare sunt colecțiile de apă bogate în rezidii organice din subsolurile blocurilor. Datorită faptului că aceste ape reziduale au o temperatură mai ridicată și constantă, ele funcționează ca focare larvare în tot cursul anului.

Din cauza subsolurilor și canalelor termice cu colecții permanente de apă în care larvele au condiții optime de dezvoltare, această specie a căpătat o largă extindere în ultimii ani devenind un focar important de disconfort în centrele urbane, în tot cursul anului.

Pătrunderea insectelor în apartamente se face prin casa scării și prin canalele termice de la un bloc la altul, chiar și la cele cu subsoluri uscate.

Muștele sinantropice sunt agenți importanți de disconfort. Rolul lor epidemiologic în transmiterea unor afecțiuni digestive este considerabil. Muștele au caracteristici de structură și viață care favorizează transmiterea agenților patogeni : se înmulțesc foarte repede, au mobilitate mare, nu sunt pretențioase la hrană, pe suprafața corpului au numeroși perișori care permit transportul microbilor etc. Venind în contact cu locurile cele mai murdare și totodată cu alimentele, ele pot transmite ca vectori mecanici o serie de boli bacteriene, virale sau parazitare, cu poartă de intrare digestivă, printre care bolile diareice și toxiinfecțiile alimentare. Majoritatea condițiilor care favorizează abundența muștelor sunt corelate cu un nivel ne satisfăcător de igienă a locuințelor și a mediului din unele zone ale orașului.

Rozătoarele cele mai frecvente în țara noastră sunt **șobolanul cenușiu** (*Rattus norvegicus*) și **șoarecele de casă** (*Mus musculus*). Sunt viețuitoare cu o largă răspândire pe suprafața globului și adaptate la cele mai diverse condiții de mediu. Posedă acuități senzoriale deosebite: miros foarte ascuțit, simț tactil, auzul în banda ultrasonică (simț pisica de la distanță), văzul nocturn (detectează mișcări până la 10 m), gustul foarte dezvoltat. Prolificitatea este mare: o pereche de șobolani poate avea într-un an 500 descendenți direcți și 200.000 descendenți totali. Atacă deseori puii de păsări, sau animalele domestice care din anumite motive (bolnave) nu se pot apăra. În literatură sunt citate cazuri de agresivitate și față de om. La nivelul posibilităților actuale economice și științifice, trebuie acceptat că rozătoarele nu pot fi distruse total, ci doar putem limita proliferarea și răspândirea lor.

Rozătoarele constituie rezervoare de infecție pentru numeroși agenți patogeni: virusuri, microbi, paraziți, fungi, care pot provoca boli la om și animale. Șoarecii și șobolanii sunt vectori periculoși răspândind : rabia, micozele, tifosul, ciurma, lepra, hepatita infecțioasă, leptospiroza, bruceloza, pesta porcină, trichinoza, teniaze, etc. Toate aceste maladii sunt transmise prin contaminarea alimentelor și a apei cu dejectele rozătoarelor (urine, fecalele), ectoparaziți hematofagi (pureci, păduchi, căpușe), prin insecte neparazite (muște, tăuni, furnici), direct (mușcătură), transport mecanic (suprafața corpului), animale domestice (pisică, câine, porc, păsări).

Produc pagube economice importante prin : consumul direct de produse agroalimentare, alterare (roadere, poluare, împrăștiere), deteriorarea ambalajelor (saci, cutii, lăzi etc.), construcțiilor și instalațiilor. Produsele atacate sunt contaminate cu dejecțiile rozătoarelor imprimându-le un gust și un miros neplăcut.

Căpușele se găsesc în număr mare în zonele împădurite, în iarba înaltă din spațiile verzi, pe câmpii și zonele umede și sunt active începând cu temperatura de 7°C. Căpușele fac parte din clasa arahnidelor și se întâlnesc în toate țările lumii. Sunt cunoscute aproximativ 850 de specii. Ele sunt paraziți mici care asemenea păianjenilor, se hrănesc cu sângele animalelor pe care le parazitează cum ar fi: câini oameni, pasări, căprioare, rozătoare mici și alte animale. Maeștrii ai deghizărilor, căpușele stau ascunse în vegetație unde cu ajutorul senzorilor pot detecta viitoarele gazde din apropiere. Ele se urcă pe organismul gazdă în momentul în care acesta traversează zona de vegetație.

Căpușele cu ajutorul aparatului bucal se hrănesc prin înțepat și supt și se prind ferm de pielea gazdei. Sunt necesare mai multe zile până când sunt saturate cu sânge. În acest timp masa lor corporală crește semnificativ. Ciclul biologic al căpușelor (larvă, nimfă și adult) are nevoie de 3 gazde pe care se dezvoltă consumându-le sângele. O femelă adultă consumă cel puțin 0,6 ml sânge și depune cel puțin 10.000 de ouă. Astfel se explică creșterea imensă a populației de căpușe!

Activitatea de supraveghere și evaluare a faunei locale de insecte de interes medical și a rozătoarelor sinantropice, susținută de personalul de specialitate din cadrul Direcției de Sănătate Publică Neamț pune în evidență:

- dezvoltarea **focarelor larvare** și de **culicide adulte** (țânțari) din **subsolurile imobilelor**, cât și din **habitatele exterioare** (spații verzi limitrofe, zone recreaționale etc.);
- dezvoltarea în toate zonele orașului a populațiilor de **rozătoare sinantropice** (șoareci, șobolani) localizate în **rețeaua de canalizare** și în **subsolurile blocurilor de locuințe**;
- proliferarea, mai ales în sezonul cald , și a altor categorii de vectori biologici (**gândaci de bucătărie și de canal, pureci, furnici, căpușe** etc.) implicați în transmiterea unor agenți patogeni periculoși pentru om și animale.

C. EVALUARE OPERATIONALĂ

- Acțiunile de combatere a vectorilor biologici se impun a fi efectuate obligatoriu atât pe spațiile domeniului public (spații verzi, zone recreaționale, rețeaua de canalizare), cât și pe spațiile domeniului privat (subsoluri și casa scârilor).
- Tratamentele chimice de combatere a vectorilor biologici vor fi efectuate de SC SALUBRITAS SA (domeniul public).
- Asociațiile de proprietari (locatari), agenții comerciali, precum și alte categorii de unități sunt obligate, conform legislației, să asigure în spațiile deținute combaterea focarelor de insecte și rozătoare. In acest sens, vor încheia contracte pentru operațiuni de profilaxie sanitară (dezinsecție și deratizare) cu firme prestatoare specializate, autorizate și atestate de DIRECȚIA DE SĂNĂTATE PUBLICĂ NEAMȚ.

CADRUL TEHNIC, ORGANIZATORIC ȘI NORMATIV AL PROGRAMULUI DE DEZINSECȚIE - DERATIZARE GENERALA AL MUNICIPIULUI PIATRA NEAMȚ

ETAPE DE DESFĂȘURARE :

a) Etapa preoperațională: 26.05.2014 – 06. 06.2013.

- **Popularizarea acțiunii prin mijloace de mass – media .**

Populația va fi informată de către administrația publică locală în legătură cu perioada de desfășurare a operațiunilor de combatere chimică a vectorilor biologici și măsurile ce trebuiesc luate de populație în vederea prevenirii unor accidente sau intoxicații la om și animale.

Populația va sprijini și va respecta principiile și normele ce vizează această activitate de importanță majoră pentru sănătatea publică.

Pe toată perioada desfășurării Programului de dezinsecție – deratizare populația va evita staționarea în zonele de acțiune a echipelor DDD și va acorda o atenție sporită supravegherii copiilor și animalelor de companie.

b) Etapa operațională: 09.06. – 20.06.2014.

Programul se va desfășura pe o perioadă de **10 zile** lucrătoare: **09 Iunie – 20 Iunie 2014** și se va prelungi dacă condițiile meteorologice nu vor fi favorabile.

Operațiunile se vor executa conform metodologiei Ministerului Sănătății Publice pentru acțiunile de amplasare, concentric - centripet, de la periferia orașului către centru. Arealul operațional va fi sectorizat după topografia orașului în 3 zone :

Zona I -Cartierul Dărmănești. Incepând de la Școlile normale, apoi Calea Romanului, Cart.” Lenin”, Obor, Orhei, Dacia nord , Petru Rareș până la Complexul comercial UNIC;

Zona a II –a -Cartierul Precista începând de la Foresta, Gara CFR, Complexul comercial Petrodava, până în bulevardul Republicii, apoi **zona centrală** a orașului delimitată de B-dul. Republicii, Piața Ștefan Cel Mare , râul Cuedji si B-dul. Decebal;

Zona a III - a – Cartierul 1 Mai, Mărăței, Privighetorii, Piața centrală, zona Gării CFR, până în B-dul. Republicii și B-dul. Decebal.

- **Personal calificat implicat în acțiune.**

Pentru efectuarea operațiunilor de combatere chimică și acoperirea integrală a teritoriului inclus în program în perioada propusă, sunt necesari aproximativ **12 agenți DDD.** (Responsabilitate : prestatorul).

- **Personal de supraveghere și coordonare a operațiilor.**

Pentru asigurarea bunei desfășurări pe toată durata a operațiilor din cadrul programului de dezinsecție – deratizare, prevenirea unor efecte colaterale nedorite și de protecție a stării de sănătate a populației, se vor repartiza responsabilități de supraveghere și coordonare.

(Responsabilitate: Primăria Municipiului Piatra Neamț – compartimentul Gospodărie comunală, poliție de proximitate; DSP Neamț – compartimentul de profil pe baza unui contract cu prestatorul)

- **Utilaje și aparate de administrat insecticide.**

- Atomizoare tip Fontan (pentru spații interioare: subsoluri și casa scârilor) - **4 buc.** ;
- Generatoare de ceață termică (pentru spațiile verzi din proximitatea blocurilor) - **2 buc.;**
- Generator de ceață termică autopropulsat (pentru aliniamentele stradale cu vegetație arborică și arbustiferă - **1 buc.;**
- Cutii (găleți cu capac) pentru transportul momelilor toxice cu rodenticide : - **6 buc.**

(Responsabilitate : prestatorul).

- **Produse biocide.**

Produsele de combatere a vectorilor biologici, sunt cuprinse în lista aprobată prin ordin al Ministerului Sănătății Publice.

- Pentru distrugerea larvelor de țânțari din subsolurile cu colecții de apă se vor utiliza larvicidele: **ABATE 500 E, SUMILARV, VECTOLEX , FLUBEX** sau alte produse similare;

- Pentru distrugerea insectelor adulte din subsoluri și casa scârilor se vor utiliza **piretroizi de sinteză (FENDONA 1,5 SC, K'OTHRINE 15/5 EC)** în combinație cu **organofosforate (SUPERTOX)** , sau **carbamați** în concentrațiile indicate de producători;

- Pentru combaterea insectelor de pe vegetația spațiului public se va utiliza ca procedeu de aplicare **ceața termică** și **ceața rece**, iar ca insecticide, **produse indicate pentru procedeele amintite și ULV**, în concentrația indicată de producător;

- Pentru combaterea rozătoarelor sinantropice (șoareci, șobolani) localizate în **rețeaua de canalizare** se vor utiliza momeli toxice condiționate sub formă de **cuburi parafinate**, iar pentru **subsolurile blocurilor de locuințe boabe cerealiere tratate cu anticoagulante** sau **momeli toxice sub formă de pastă**.

(Responsabilitate: prestatorul).

Se vor respecta cu strictete forma, norma și modul de utilizare a toxicelor.

Este interzisă comercializarea către persoane fizice a soluțiilor insecticide sau a momelilor toxice.

- **Echipament de protecție.**

Personalul de intervenție va avea în dotare **echipament de protecție tip pesticide** compus din bluză cu glugă și pantalon (sau combinezon), cizme din cauciuc, mănuși din cauciuc, măști de gaze cu filtru universal (sau semi mască cu filtru universal și ochelari de protecție), antifoane pentru agenții DDD care manipulează generatoarele de ceață termică.

(Responsabilitate : prestatorul).

- **Trusa medicală de prim ajutor.**

Fiecare formațiune de lucru va avea în dotare o trusă medicală de prim ajutor conform anexei 3 a Ord. M.S.P. nr.427/2002 care va cuprinde un minim obligatoriu de materiale sanitare necesare unei intervenții de urgență după cum urmează:

- Feși din tifon 5cm / 4m – 5 buc.
- Vată hidrofilă sterilă, pachet a 50 g – 2 buc;
- Leucoplast rolă 5cm / 3 m – 1 buc;
- Alcool sanitar - 200 ml;
- Compresse sterile 10 cm / 8 cm x 10 buc. – 5 pachete;
- Pansament cu rivanol 6cm / 10cm – 5 buc;
- Pahare de unică folosință – 5 buc;
- Foarfece cu vârfuri boante – 1 buc.

(Responsabilitate : prestatorul).

- **Afiș de avertizare** - (conform modelului anexat),
- **Măsurile de protecție a operatorilor, măsurile de prevenire a poluării mediului, măsurile pentru prevenirea accidentelor** - (conform recomandărilor scrise repartizate prestatorului).
- **Procesul verbal de recepție al lucrărilor** - se va încheia între prestator și beneficiar și va cuprinde în mod obligatoriu următoarele date: **spațiile tratate, produsele biocide utilizate, concentrația, tehnici de aplicare, garanția operațiunilor**. Procesele verbale vor fi verificate și semnate de către reprezentanții Primăriei Piatra Neamț și Direcției de Sănătate Publică Neamț.

c) Etapa postoperațională

- Acțiunea se va finaliza cu un control entomologic efectuat de personalul abilitat din cadrul DSP NEAMȚ pentru evaluarea eficienței operațiunilor executate.
- Operațiunile sunt garantate conform normelor în vigoare. Unitatea prestatoare are obligația de a executa rapel pe suprafețele unde se mai constată prezența vectorilor.
- Principalele date privind programul de combatere se raportează la MINISTERUL SĂNĂTĂȚII PUBLICE.

In funcție de dinamica evoluției pe durata sezonului cald a populațiilor de insecte vectoare și de disconfort precum și a rozătoarelor sinantropice, implicit eficientizarea acțiunilor, se vor institui măsuri de combatere chimică în etapa de toamnă a Programului anual de dezinsecție – deratizare.

ACTE NORMATIVE PREVĂZUTE DE LEGISLAȚIA ROMÂNIEI PRIVIND ACEASTĂ ACTIVITATE :

- **Legea locuinței nr. 114/1996;**
- **Legea nr. 462/2002** privind măsurile de colaborare dintre MINISTERUL SĂNĂTĂȚII PUBLICE și AUTORITĂȚILE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE în aplicarea reglementărilor din domeniul sănătății publice;
- **Legea nr. 98/1994** privind stabilirea și sancționarea contravențiilor la normele legale de igienă și sănătate publică;
- **Ordinul 536/1997** privind normele de igienă și mediul de viață al populației;
- **Legea nr. 360/2003** privind regimul substanțelor și preparatelor chimice periculoase;
- **Hotărârea Guvernului României nr. 956/2005** privind plasarea pe piață a produselor biocide.

Director executiv,
Dr. Dan Dorin Morenciu

Director executiv adj. ,
Dr. Daniela Florina Marcoci

Șef serviciu supraveghere epidemiologică
și control boli transmisibile,
Dr. Roxana Pipirigeanu

Întocmit,
As. pr. igienă
Matei Cristian Paul